

รายงานฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการย่อยที่ 1 การศึกษาวิธีการจัดการโรคและแมลงศัตรูส้ม
เพื่อลดการใช้สารเคมีบนพื้นที่สูง
โครงการย่อยที่ 2 การทดสอบพันธุ์ส้มโอสำหรับพื้นที่สูง

ภายใต้ ชุดโครงการวิจัยและพัฒนาการผลิตพืชตระกูลส้มปลอดภัยบนพื้นที่สูง
Research and Development of Safety Citrus Production
on Highland

แผนงานการวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของผลิตผลเกษตร

โดย

อัจฉรา ภาวศุทธิ์ และคณะ

สนับสนุนทุนวิจัยโดย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

รายงานฉบับสมบูรณ์

(Final Report)

โครงการย่อยที่ 1 การศึกษาวิธีการจัดการโรคและแมลงศัตรูส้ม
เพื่อลดการใช้สารเคมีบนพื้นที่สูง

โครงการย่อยที่ 2 การทดสอบพันธุ์ส้มโอสำหรับพื้นที่สูง

ภายใต้ ชุดโครงการวิจัยและพัฒนาการผลิตพืชตระกูลส้มปลอดภัยบนพื้นที่สูง

แผนงานการวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของผลิตผลเกษตร

คณะผู้วิจัย

สังกัด

นางสาวอัจฉรา ภาวศุทธิ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

นางสาวจิระนิล แจ่มเกิด สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

นายคมสันต์ อุตมา สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

นางสาวสุภาวดี ศรีวงศ์เพชร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

นางสาวณิชกร จันเสวี สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

มกราคม 2561

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ที่สนับสนุนงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. 2560 เพื่อดำเนินการวิจัย โครงการย่อยที่ 1 การศึกษาวิธีการจัดการโรคและแมลงศัตรูส้ม เพื่อลดการใช้สารเคมีบนพื้นที่สูง และโครงการย่อยที่ 2 การทดสอบพันธุ์ส้มโอสำหรับพื้นที่สูง ภายใต้ ชุดโครงการวิจัยและพัฒนการผลิตพืชตระกูลส้มปลอดภัยบนพื้นที่สูง

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณบุคลากรของสถานีเกษตรหลวงปางดะ หน่วยวิจัยส้มโป่งน้อย สถานีวิจัย โครงการหลวงแม่หลอด ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะเเงะ และศูนย์พัฒนา โครงการหลวงห้วยแล้ง ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งอำนวยความสะดวกในระหว่างการเก็บ ข้อมูลในพื้นที่ให้แก่คณะผู้วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนเจ้าหน้าที่งานไม้ผลส่วนกลาง และศูนย์อารักขาพืช มูลนิธิโครงการหลวงที่เอื้อเฟื้อข้อมูล ให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนภาพประกอบในการจัดทำรายงานการ วิจัยนี้

คณะผู้วิจัย

มกราคม 2561

คณะผู้วิจัย

1. ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวอัจฉรา ภาวศุทธิ
ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิจัย สำนักวิจัย
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์/โทรสาร 0-5332-8497 ต่อ 3204 / 0-5332-8494
2. ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวจิระนิล แจ่มเกิด
ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิจัย สำนักวิจัย
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์/โทรสาร 0-5332-8497 ต่อ 3204 / 0-5332-8494
3. ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นายคมสันต์ อุตมา
ตำแหน่งปัจจุบัน เจ้าหน้าที่โครงการ สำนักวิจัย
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์/โทรสาร 0-5332-8497 ต่อ 3204 / 0-5332-8494
4. ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวสุภาวดี ศรีวงศ์เพชร
ตำแหน่งปัจจุบัน เจ้าหน้าที่โครงการ สำนักวิจัย
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์/โทรสาร 0-5332-8497 ต่อ 3204 / 0-5332-8494
5. ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวณิชกร จินเสวี
ตำแหน่งปัจจุบัน เจ้าหน้าที่โครงการ สำนักวิจัย
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์/โทรสาร 0-5332-8497 ต่อ 3204 / 0-5332-8494

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
คณะผู้วิจัย	ข
สารบัญ	-1-
สารบัญตาราง	-2-
สารบัญภาพ	-3-
บทคัดย่อ	-5-
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 บทนำ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	3
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
3.1 วิธีวิจัย	9
3.2 พื้นที่ดำเนินการวิจัย	10
3.3 ระยะเวลาการดำเนินงาน	10
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	
4.1 โครงการย่อยที่ 1 การศึกษาวิธีการจัดการโรคและแมลงศัตรูส้ม เพื่อลดการใช้สารเคมีบนพื้นที่สูง	11
4.2 โครงการย่อยที่ 2 การทดสอบพันธุ์ส้มโอสำหรับพื้นที่สูง	23
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	32
เอกสารอ้างอิง	33
ภาคผนวก	34

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1.1 แมลงศัตรูพืชและโรคพืชของส้มที่ต้องระวังในรอบปี และการจัดการโรคและแมลงของพืชตระกูลส้มโดยวิธีการผสมผสาน (IPM)	20
ตารางภาคผนวกที่ 1 ค่าเฉลี่ยรายเดือนของอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และปริมาณน้ำฝนของหน่วยวิจัยส้มโป่งน้อย สถานีเกษตรหลวงปางดะ อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่	34
ตารางภาคผนวกที่ 2 ค่าเฉลี่ยรายเดือนของอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และปริมาณน้ำฝนของสถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่	35
ตารางภาคผนวกที่ 3 ค่าเฉลี่ยรายเดือนของอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และปริมาณน้ำฝนของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่	36
ตารางภาคผนวกที่ 4 ค่าเฉลี่ยรายเดือนของอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และปริมาณน้ำฝนของสถานีเกษตรหลวงปางดะ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	37
ตารางภาคผนวกที่ 5 ค่าเฉลี่ยรายเดือนของอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และปริมาณน้ำฝนของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย	38

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1.1 แสดงแมลงศัตรูพืชที่สำรวจในแปลงที่สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด หน่วยวิจัยส้มโป่งน้อย และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์	11
ภาพที่ 4.1.2 แสดงโรคพืชของส้มที่สำรวจในแปลงที่สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด หน่วยวิจัยส้มโป่งน้อย และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์	12
ภาพที่ 4.1.3 แสดงแมลงศัตรูธรรมชาติที่สำรวจในแปลงที่สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด หน่วยวิจัยส้มโป่งน้อย และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์	12
ภาพที่ 4.1.4 การระบาดของแมลงศัตรูส้มที่สำรวจในแปลงส้มคัมควัท และเลมอนที่ สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่	14
ภาพที่ 4.1.5 การระบาดของแมลงศัตรูส้มที่สำรวจในแปลงส้มคัมควัท เลมอน และเกรฟฟรุต ที่หน่วยวิจัยส้มโป่งน้อย อ.แม่ว่าง จ.เชียงใหม่	15
ภาพที่ 4.1.6 การระบาดของแมลงศัตรูส้มที่สำรวจในแปลงส้มคัมควัท เลมอน และเกรฟฟรุตที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่	16
ภาพที่ 4.1.7 จำนวนแมลงแมลงศัตรูพืชของส้มที่พบ คือ เพลี้ยไก่แจ้ส้ม (ก) เพลี้ยอ่อน (ข) เพลี้ยไฟ (ค) ไรแดง (ง) เพลี้ยแป้ง (จ) เพลี้ยหอย (ฉ) หนอนเจาะผล (ช) และมวนเขียวส้ม (ซ) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือนตุลาคม 2560 ที่สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด หน่วยวิจัยส้มโป่งน้อย และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์	19
ภาพที่ 4.2.1 แสดงการเจริญเติบโตของต้นส้มโอ 6 พันธุ์หลังปลูกในแปลงทดสอบ 2 เดือนที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโง๊ะ สถานีเกษตรหลวงปางดะ และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง	26

	หน้า
ภาพที่ 4.2.2 แสดงการเจริญเติบโตของต้นส้มโอ 6 พันธุ์หลังปลูกในแปลงทดสอบตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม 2560 ที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโง๊ะ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	29
ภาพที่ 4.2.3 แสดงการเจริญเติบโตของต้นส้มโอ 6 พันธุ์หลังปลูกในแปลงทดสอบตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม 2560 ที่สถานีเกษตรหลวงปางดะ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	30
ภาพที่ 4.2.4 แสดงการเจริญเติบโตของต้นส้มโอ 8 พันธุ์หลังปลูกในแปลงทดสอบตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม 2560 ที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย	31

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชในแปลงปลูกพืชตระกูลส้มสำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการโรคและแมลงของพืชตระกูลส้มบนพื้นที่สูง โดยทำการคัดเลือกและสำรวจแปลงทดสอบการผลิต/แปลงเกษตรกรที่ปลูกพืชตระกูลส้มระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือนตุลาคม 2560 ในพื้นที่ 3 แห่ง คือ สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ (700 MSL) หน่วยวิจัยส้มโป่งน้อย สถานีเกษตรหลวงปางดะ อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ (890 MSL) และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่ (980 MSL) โดยสำรวจชนิดโรคและแมลงศัตรูพืชที่พบในพืชตระกูลส้ม 3 ชนิด คือ เกรพฟรุ้ท เลมอน และคัมควัท ทุกเดือน ผลการสำรวจพบว่า 1) ที่สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด มีการระบาดของแมลงศัตรูส้ม 5 อันดับแรก ดังนี้ เพลี้ยไฟ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย ไรสนิม เพลี้ยไก่แจ้ส้ม และหนอนเจาะผล พบการระบาดของโรคเมลาโนสในเลมอน และคัมควัท และมีโรคราดำเล็กน้อย แต่ไม่พบแมลงศัตรูธรรมชาติ 2) ที่หน่วยวิจัยส้มโป่งน้อย มีการระบาดของแมลงศัตรูส้ม 5 อันดับแรก ดังนี้ เพลี้ยไฟ ไรแดง แมลงค่อมทอง หนอนขนอบ และเพลี้ยไก่แจ้ส้ม พบการระบาดของโรคเมลาโนสในเลมอน โรคแคงเกอร์พบในเกรพฟรุ้ท พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ ตั๊กแตนตำข้าว แมลงช้างปีกใส ตัวเต่า และมวนเพชฌฆาต และ 3) ที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์ มีการระบาดของแมลงศัตรูส้ม 5 อันดับแรก ดังนี้ เพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ หนอนขนอบ หนอนแก้วส้ม และเพลี้ยหอย พบโรคเมลาโนสในเลมอนและคัมควัท โรคราดำพบในเลมอน โรคแคงเกอร์พบในเกรพฟรุ้ท นอกจากนี้ พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ และตั๊กแตนตำข้าว

จากการสำรวจโรคและแมลงศัตรูพืชของส้มทั้ง 3 แห่งซึ่งมีระดับความสูงของพื้นที่ต่างกัันนั้น เพลี้ยไฟเป็นศัตรูพืชที่พบมากที่สุด รองลงมา คือ หนอนขนอบ และเพลี้ยไก่แจ้ส้ม โรคเมลาโนสเป็นโรคที่พบในเลมอนในพื้นที่ทั้ง 3 แห่ง เช่นเดียวกับโรคแคงเกอร์ที่พบในเกรพฟรุ้ท สำหรับปัญหาหลักที่พบในแต่ละพื้นที่นั้น ที่สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอดพบปัญหาเพลี้ยไฟและหนอนเจาะผลในเลมอน ขณะที่หน่วยวิจัยส้มโป่งน้อยพบปัญหาเรื่องโรคแคงเกอร์ในเกรพฟรุ้ท และที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์พบปัญหาเรื่องเพลี้ยไฟและไรแดงซึ่งมีผลต่อคุณภาพผลผลิต ผลจากการสำรวจนี้ได้นำไปวางแผนในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงในแปลงส้มของพื้นที่สำรวจโดยเน้นการใช้วิธีผสมผสาน ได้แก่ การเลือกใช้วิธีการกล การใช้ชีวภัณฑ์ และวิธีการอื่นๆร่วมกันในการควบคุมการระบาดของโรคและแมลงศัตรูส้ม

การทดสอบพันธุ์ส้มโอพื้นที่สูง มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกพันธุ์ส้มโอที่มีศักยภาพสำหรับการปลูกบนพื้นที่สูง โดยคัดเลือกพันธุ์ส้มโอซึ่งเป็นพันธุ์การค้า จำนวน 6 พันธุ์ คือ ส้มโอพันธุ์ทองดี ขาวน้ำผึ้ง ขาวแตงกวา ขาวใหญ่ เขียวเลอร และเกรพฟรุ้ทพันธุ์สตาร์รูบี้ พันธุ์ละ 8 ต้น ปลูกทดสอบในพื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโง๊ะ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย และสถานีเกษตรหลวงปางดะ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่ บันทึกการเจริญเติบโตของต้นส้มโอแต่ละพันธุ์หลังปลูก 2 เดือนเป็นต้นไปโดยบันทึกทุกเดือน ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของต้นส้มโอและเกรพฟรุ้ท จำนวน 6 พันธุ์ หลังปลูกในแปลง 2 เดือน พบว่าต้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโง๊ะทุกพันธุ์ยกเว้นเขียวเลอร มีความสูงของต้นดีกว่าต้นที่สถานีเกษตรหลวง

ปางตะและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง นอกจากนี้ พบว่าเกรพฟรุ๊ตพันธุ์สตาร์รูบี้ที่ปลูกในพื้นที่ทดสอบทั้ง 3 แห่งมีความสูงของต้นดีกว่าส้มโอพันธุ์อื่นๆ รองลงมา คือ ส้มโอพันธุ์ขาวน้ำผึ้งและทองดีตามลำดับ

สำหรับการเจริญเติบโตของต้นส้มโอและเกรพฟรุ๊ตที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโง๊ะ มีความสูงของต้นเฉลี่ยหลังปลูกในแปลง 8 เดือนตามลำดับมากไปน้อย ดังนี้ ส้มโอพันธุ์เขียวเลออร์ (100.8 เซนติเมตร) ทองดี (99.8 เซนติเมตร) ขาวน้ำผึ้ง (97.3 เซนติเมตร) เกรพฟรุ๊ตพันธุ์สตาร์รูบี้ (97.0 เซนติเมตร) ขาวแตงกวา (96.0 เซนติเมตร) และขาวใหญ่ (89.5 เซนติเมตร) และมีเส้นผ่าศูนย์กลางของต้นพันธุ์เฉลี่ยตามลำดับมากไปน้อย ดังนี้ เกรพฟรุ๊ตพันธุ์สตาร์รูบี้ (1.58 เซนติเมตร) ส้มโอพันธุ์ทองดี (1.39 เซนติเมตร) ขาวแตงกวา (1.35 เซนติเมตร) ขาวน้ำผึ้ง (1.30 เซนติเมตร) เขียวเลออร์ (1.21 เซนติเมตร) และขาวใหญ่ (1.17 เซนติเมตร)

ที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยแล้ง มีความสูงของต้นเฉลี่ยลำดับมากไปน้อย ดังนี้ เกรพฟรุ๊ตพันธุ์สตาร์รูบี้ (78.6 เซนติเมตร) ส้มโอพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง (59.7 เซนติเมตร) ทองดี (55.6 เซนติเมตร) เขียวเลออร์ (45.6 เซนติเมตร) ขาวใหญ่ (42.3 เซนติเมตร) และขาวแตงกวา (37.3 เซนติเมตร) มีเส้นผ่าศูนย์กลางต้นพันธุ์เฉลี่ย ดังนี้ เกรพฟรุ๊ตพันธุ์สตาร์รูบี้ (1.26 เซนติเมตร) ส้มโอพันธุ์ทองดี (0.94 เซนติเมตร) ขาวน้ำผึ้ง (0.83 เซนติเมตร) เขียวเลออร์ (0.76 เซนติเมตร) ขาวแตงกวา (0.69 เซนติเมตร) และขาวใหญ่ (0.63 เซนติเมตร)

ที่สถานีเกษตรหลวงปางตะ มีความสูงของต้นเฉลี่ยของต้นส้มโอและเกรพฟรุ๊ต หลังปลูกในแปลง 6 เดือน ตามลำดับมากไปน้อย ดังนี้ ส้มโอพันธุ์เขียวเลออร์ (55.5 เซนติเมตร) เกรพฟรุ๊ตพันธุ์สตาร์รูบี้ (55.1 เซนติเมตร) ทับทิมสยาม (50.4 เซนติเมตร) ขาวน้ำผึ้ง (48.3 เซนติเมตร) ทองดี (47.3 เซนติเมตร) ท่าข่อย (41.4 เซนติเมตร) ขาวใหญ่ (38.2 เซนติเมตร) และขาวแตงกวา (30.6 เซนติเมตร) มีเส้นผ่าศูนย์กลางต้นพันธุ์เฉลี่ย ดังนี้ เกรพฟรุ๊ตพันธุ์สตาร์รูบี้ (1.08 เซนติเมตร) ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม (0.94 เซนติเมตร) ขาวน้ำผึ้ง (0.93 เซนติเมตร) ท่าข่อย (0.91 เซนติเมตร) เขียวเลออร์ (0.91 เซนติเมตร) ทองดี (0.84 เซนติเมตร) ขาวใหญ่ (0.83 เซนติเมตร) และขาวแตงกวา (0.72 เซนติเมตร)

คำสำคัญ พืชตระกูลส้ม ส้มโอ ไรศพืช แมลงศัตรูพืช พันธุ์ ส้มโอ